

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
доцент Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

“ _____ ” _____ 2024 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ
СТРАВОХОДУ ТА ШЛУНКА»**

підготовки фахівців на другому (магістерському) рівні
галузі знань – **22 «Охорона здоров'я»**
спеціальності (напряму) – **222 «Медицина»**
факультет – **медичний, медико-фармацевтичний**
кафедра – **внутрішньої медицини**
курс навчання – **IV**

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Сучасні аспекти діагностики та лікування захворювань стравоходу та шлунка» для студентів 4 курсу спеціальності 222 «Медицина» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» та Освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальності 222 «Медицина» у Буковинському державному медичному університеті.

Розробники:

Присяжнюк І.В., доцент закладу вищої освіти кафедри внутрішньої медицини, д.мед.н., доцент;

Телекі Я.М., доцент закладу вищої освіти кафедри внутрішньої медицини, к.мед.н., доцент;

Гончарук Л.М., доцент закладу вищої освіти кафедри внутрішньої медицини, к.мед.н., доцент.

Схвалено на засіданні кафедри внутрішньої медицини «30» серпня 2024 року (протокол № 1).

**Завідувач кафедри
внутрішньої медицини
професор**

Олександр ФЕДІВ

Схвалено на засіданні предметної методичної комісії з дисциплін терапевтичного профілю «30» серпня 2024 року (протокол № 9).

**Голова предметної методичної комісії
з дисциплін терапевтичного профілю,
професор**

Віктор ТАЩУК

© Присяжнюк І.В., 2024р.

© Телекі Я.М., 2024р.

© Гончарук Л.М., 2024р.

ВСТУП

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Сучасні аспекти діагностики та лікування захворювань стравоходу та шлунка» для студентів 4 курсу спеціальності 222 «Медицина» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» та Освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальності 222 «Медицина» у Буковинському державному медичному університеті.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис вибіркової навчальної дисципліни (анотація). Вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Сучасні аспекти діагностики та лікування захворювань стравоходу та шлунка» надає змогу студентам опанувати знання щодо принципів діагностики та лікування захворювань стравоходу та шлунка, формує уміння застосовувати дані знання у процесі подальшого навчання та професійній діяльності відповідно до принципів доказової медицини.

Предметом вивчення вибіркової навчальної дисципліни є теоретичні знання та практичні вміння та навички з питань етіології та патогенезу захворювань стравоходу та шлунка, симптоми їх ураження, методи дослідження, лікування відповідно до принципів доказової медицини.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вибіркова навчальна дисципліни «Сучасні аспекти діагностики та лікування захворювань стравоходу та шлунка» базується на вивченні студентами пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики інших клінічних дисциплін (педіатрії, загальної хірургії), а також інших базових дисциплін (медичної біології, медичної та біологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, гістології, цитології та ембріології, анатомії людини, патоморфології, фізіології та патофізіології, мікробіології, вірусології та імунології, радіології) й інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає фундамент для засвоєння студентами знань з профільних клінічних професійно-практичних дисциплін;

Метою вивчення курсу є формування, засвоєння та систематизація знань і умінь щодо етіології та патогенезу захворювань стравоходу та шлунка, симптомів їх ураження, методи дослідження, лікування відповідно до принципів доказової медицини.

Основними завданнями вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Сучасні аспекти діагностики та лікування захворювань стравоходу та шлунка» є проведення суб'єктивного та об'єктивного обстеження пацієнта, оцінювання та інтепретації результатів лабораторних методів дослідження; складання плану додаткового обстеження при захворюваннях стравоходу та шлунка; планування тактики ведення хворого із захворюваннями стравоходу та шлунка.

Набуття/оволодіння компетентностями.

- *інтегральна:*

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

- загальні:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.

ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

ФК 18. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.

ФК 19. Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.

ФК 20. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.

ФК 22. Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів

ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН 17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН 23. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

№	Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії					
Загальні компетентності					
2.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень	Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Використання іноземних мов у професійній діяльності	Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
4.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах	Використання іноземних мов у професійній діяльності	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів
13	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів
14.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
1	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів	Використання іноземних мов у професійній діяльності	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або

			соціальної та етичної відповідальності		оцінювання результатів діяльності команд та колективів
6	Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів
13	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів
18	Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів
19	Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів
20	Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів
22	Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів
25	Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах	Використання іноземних мов у професійній діяльності	Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 88 годин 3 кредити ЄКТС.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі			
	Усього	Аудиторні		Самостійна робота студентів
		Лекції	Практичні заняття	
1	2	3	4	5
Тема 1. Дивертикули та стриктури стравоходу. Дивертикул Ценкера. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика та методи лікування.	22	0	7	15
Тема 2. Ахалазія стравоходу. Кардіоспазм стравоходу. Етіологія, патогенез, клінічні ознаки, основні методи діагностики, диференційний діагноз та методи лікування.	22	0	7	15
Тема 3. Рідкісні захворювання шлунка – синдром Золлінгера-Еллісона: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.	22	0	7	15
Тема 4. Рідкісні захворювання шлунка – хвороба Менетріє, синдром Меллорі-Вейса: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.	22	0	7	15
Тема 5. Підсумкове заняття. Залік.	0	0	-	-

Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год
1.	Дивертикули та стриктури стравоходу. Дивертикул Ценкера. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика та методи лікування.	7
2.	Ахалазія стравоходу. Кардіоспазм стравоходу. Етіологія, патогенез, клінічні ознаки, основні методи діагностики, диференційний діагноз та методи лікування.	7
3.	Рідкісні захворювання шлунка – синдром Золлінгера-Еллісона: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.	7
4.	Рідкісні захворювання шлунка – хвороба Менетріє, синдром Меллорі-Вейса: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.	7
5.	Підсумкове заняття. Залік.	-
Всього годин		28

Тематичний план практичних занять для самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять, у тому числі: опанування навичками аналізувати дані лабораторних методів дослідження; опанування навичками трактування даних ультразвукового обстеження; опанування навичками трактування даних комп'ютерної томографії, МРТ; опанування навичками трактування даних ендоскопічного дослідження травного тракту; опанування навичками трактування даних променевого (рентгенологічного та сонографічного) дослідження травного тракту та органів черевної порожнини; опанування навичками трактування даних мікробіологічного та біохімічного дослідження шлункового соку; опанування навичками трактування даних біохімічного аналізу крові; опанування навичками трактування даних імуноферментних досліджень крові та калу; опанування навичками аналізувати лабораторні дані (загальний аналіз крові, загальний аналіз сечі, загальний білок та білкові фракції, креатинін, сечовину, електроліти крові, показники імунного статусу, гострофазові показники крові, дані серологічних досліджень при аутоімунних процесах);	40
2.	Самостійна курація хворих із заповненням карти обстеження пацієнта	20
Разом		60

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-ocinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

1.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

1.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

1.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

1.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

Тема 1. Дивертикули та стриктури стравоходу. Дивертикул Ценкера. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика та методи лікування.

Анатомічна будова стравоходу. Гістологічні особливості будови епітеліального шару стравоходу. Кровопостачання стравоходу. Особливості іннервації стравоходу. Причини виникнення стриктур та дивертикулів стравоходу, типові місця їх розташування. Патогенез та класифікація дивертикулів та стриктур стравоходу. Клінічні симптоми, притаманні для пацієнтів із стриктурами чи дивертикулами стравоходу. Методи діагностики та диференційна діагностика стриктур та дивертикулів стравоходу. Дивертикул Ценкера, особливості клініки, діагностики та лікування. Терапевтична тактика ведення пацієнтів із стриктурами та дивертикулами стравоходу.

Тема 2. Ахалазія стравоходу. Кардіоспазм стравоходу. Етіологія, патогенез, клінічні ознаки, основні методи діагностики, диференційний діагноз та методи лікування.

Причини виникнення ахалазії стравоходу та кардіоспазму стравоходу. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів обстеження пацієнтів із кардіоспазмом або ахалазією стравоходу. Терапевтична тактика ведення хворих із даними патологіями. Прогноз і працездатність.

Тема 3. Рідкісні захворювання шлунка – синдром Золлінгера-Еллісона: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.

Патофізіологія рідкісних захворювань шлунка, зокрема синдрому Золлінгера-Еллісона. Особливості клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних обстежень пацієнтів із синдромом Золлінгера-Еллісона. Алгоритм диференціальної діагностики при даній патології. Методи лікування хворих із синдромом Золлінгера-Еллісона. Прогноз та працездатність.

Тема 4. Рідкісні захворювання шлунка –хвороба Менетріє, синдром Меллорі-Вейса: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.

Етіологія та патогенез розвитку рідкісних захворювань шлунка (хвороба Менетріє, синдром Меллорі-Вейса). Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження пацієнтів із такими захворюваннями. Диференційна діагностика та терапевтична тактика ведення таких пацієнтів. Покази до хірургічного втручання. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 5. Підсумкове заняття. Залік.

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІН, ФОРМОЮ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ ЯКИХ Є ЗАЛІК

4.1. Загальні положення

Визначення заліку як форми підсумкового семестрового контролю відповідно до Положення «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» (наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 р. № 161):

«Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях.

При наявності заліку як підсумкового контролю з навчальної дисципліни відсутній підсумковий модульний контроль. Кількість тем практичних (семінарських) навчальних занять з навчальної дисципліни визначається в робочій навчальній програмі і не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку.

4.2. Принципи оцінювання.

Оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляються на кожному навчальному занятті за відповідною темою та кількістю балів за виконання індивідуальних завдань студентом. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуальних завдань – 200 балів.

4.2.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності

Під час оцінювання засвоєння кожної теми студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної навчальної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Студент повинен отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем

кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість оцінюваних тем (практичних)	Конвертація у бали традиційних оцінок				Мінімальна кількість
		Традиційні оцінки				
		5	4	3	2	
Вибіркова навчальної дисципліни «Сучасні аспекти діагностики та лікування гепатобіліарної системи»						
88/3	4	50	40	30	0	120

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивченні навчальної дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем з додаванням балів за індивідуальне завдання студента, але не більше 200 балів.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі. Наприклад: 12 балів x 10 тем = 120 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. У зв'язку з відсутністю підсумкового контролю з навчальної дисципліни, види самостійної роботи студентів не повинні передбачати самостійне вивчення студентами окремих тем занять.

Оцінювання дисципліни.

Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано». На останньому тематичному навчальному занятті з дисципліни після закінчення розбору теми заняття, викладач навчальної групи оголошує суму балів, яку кожен студент групи набрав за результатами поточного контролю.

Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, відвідав всі навчальні заняття –практичні, (при наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював), набрав загальну кількість балів при вивченні навчальної дисципліни не меншу, ніж 120. Студент отримує оцінку «не зараховано», якщо студент має невідпрацьовані пропуски навчальних занять (практичних) і кількість балів за поточний контроль менша ніж мінімальна.

За поточну навчальну діяльність студент може отримати **максимум** 200 балів. Ця оцінка вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “відмінно” (50 балів), на кількість тем.

4 теми x 50 = 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “задовільно” (30 бала), на кількість тем у модулі, що підлягають оцінюванню (4 тем):

4 теми x 30=120 балів.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються **кафедрою** у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижченаведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»

Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу НЕ КОНВЕРТУЮТЬСЯ і навпаки.

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«Е»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться **деканатами** для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Рекомендована література

Основна (базова)

- Денесюк, В.І. Внутрішня медицина : підручник для студентів закладів вищої медичної освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / В. І. Денесюк, О. В. Денесюк ; за ред. В. М. Коваленка ; уклад.: Н. М. Шуба, О. Г. Несукай, О. П. Борткевич. – 3-тє вид., переробл. і допов. – Київ : МОРІОН, 2019. – 959 с. : табл., іл.
- Внутрішні хвороби у 2 частинах. Частина 2/ Л. В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін.; за ред. Л.В. Глушка – 2-е стереотипне вид., Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2022, 584 ст.
- Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 2 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2021. -800 ст.
- Yamada's Textbook of Gastroenterology. 7th ed. Wiley, 2022. Web. 15 Oct. 2022.
- Harrison's Principles of Internal Medicine 21st Edition [Text]. Vol. 1 ; Vol. 2 / ed.: J. L. Jameson, Kasper D. L., D. L. Longo [et al.]. - New York ; Chicago ; San Francisco : McGraw Hill Education, 2022.
- Катеренчук І. П. Клінічне тлумачення й діагностичне значення лабораторних показників у загальнолікарській практиці / І. П. Катеренчук. – 2-ге вид. – К. : ВД "Медкнига", 2020. – 228 с.
- Біологічна і біоорганічна хімія : у 2 кн. : підручник. Кн. 2. Біологічна хімія / Ю. І. Губський, І. В. Ніженковська, М. М. Корда та ін. ; за ред. Ю. І. Губського, І. В. Ніженковської. – 3-є вид. – К. : ВСВ "Медицина", 2021. – 544 с.

Допоміжна

- 1 Oxford Textbook of Medicine (Volume 1-4), 6th Edition // Oxford University Press. - 2020. - 7728p.
- 2 Case Files Internal Medicine, 6th Edition // McGraw-Hill Education. - 2020. - 688p.
- 3 CURRENT Medical Diagnosis and Treatment 2021, 60th Edition // McGraw-Hill Education. - 2020.

Інформаційні ресурси

<https://moz.gov.ua/>

<http://moodle.bsmu.edu.ua>

<https://intmed.bsmu.cv.ua>

<https://studrada.bsmu.edu.ua/>

<http://123.bsmu.edu.ua/login/index.php>